

Dosarul nr. 4-45/2026
4-26015818-09-4-10022026

H O T Ă R Ă R E

În numele Legii

23 iulie 2026

mun.Bălți

Judecătoria Bălți (sediul central) în componență:

Președintele ședinței, judecător

Igor

Mozgovoi

Grefier

Constanța

Rusu

Cu participarea:

Reprezentantului agentului constatator

Igor

Maximenco

Contravenientului

Vitalie

Balan

În absența:

Apărătorului contravenientului

Nicolai

Cornieț

examinând în ședință publică cauza contravențională în privința lui

Balan Vitalie *****, născut la *****, c/p
*****, domiciliat mun.*****, str. *****,
*****căsătorit, *****încadrat în câmpul muncii în
calitate de viceprimar al*****

învinuit de săvârșirea contravenției prevăzute la art. 312² Cod contravențional.

Termenul de examinare a cauzei: 10.02.2026 – 23.07.2026.

Procedura de citare legal executată.

În baza materialelor din dosar și a probelor administrate în ședința de judecată, instanța de judecată,

C O N S T A T Ă :

1. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr.002/2026 din 10.02.2026, la 10.03.2025, în Registrul de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente al Direcției Generale Teritoriale „Nord” a Centrului Național Anticorupție, cu nr. 58 a fost înregistrată sesizarea consilierii în Consiliul Municipal Bălți, ***** privind acțiunile pretinse a fi ilegale ale factorilor de decizie ai Primăriei mun.Bălți admise în procesul de numire în funcție a directorului Instituției Publice Biblioteca Municipală ”Eugeniu Coșeriu” Bălți.

Potrivit conținutului sesizării rezultă că, la 02.12.2024 primarul mun.Bălți, *****a emis dispoziția nr.237/P din 02.12.2024 cu privire la numirea dnei ***** în funcția de director al Instituției Publice Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți.

Astfel, conform dispoziției menționate, dna ***** a fost numită în funcția de director al Instituției Publice Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți pe o perioadă de 5 ani, de la 01.01.2025 până la 31.12.2029 inclusiv, în consecință între Primăria mun. Bălți***** în persoana primarului mun. Bălți, *****și dna ***** a fost semnat contractul individual de muncă nr. 9/24 din 02.12.2024.

Respectiv, consiliera în Consiliul Municipal *****, *****consideră că, prin numirea dnei *****în funcția de director al Instituției Publice Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți prin dispoziția primarului nr. 237/P din 02.12.2024, s-a comis un exces de putere, or, conform prevederilor legale, directorul Instituției Publice Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți urma a fi numit în funcție prin Decizia Consiliului Municipal Bălți în urma desfășurării unui concurs.

La fel, petiționara indică asupra faptului că șefa Direcției Resurse Umane a Primăriei mun. Bălți*****, ***** fiind responsabilă de evidența termenelor contractelor individuale de muncă ale directorilor instituțiilor publice subordonate administrației publice locale, nu a informat Consiliul Municipal Bălți (fondatorul) despre faptul că la 31.12.2024 urma să expire contractul individual de muncă al dnei *****, precum și despre necesitatea organizării unui concurs pentru numirea unui nou director.

În urma măsurilor întreprinse în cadrul procesului contravențional, s-a stabilit că angajații Direcției Resurse Umane a Primăriei mun. Bălți constatând că la 31.12.2024 expiră termenul contractului individual de muncă a directorului IP Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți, dna ***** au întocmit proiectul de dispoziție a primarului cu privire la numirea dnei ***** în funcția de director al IP Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” Bălți începând cu 01.01.2025 până la 31.12.2029.

La fel, s-a constatat că proiectul de dispoziție menționat supra, a fost contrasemnat de către șefa Direcției Resurse Umane, *****iar ulterior, la 02.12.2024 acesta a fost prezentat pentru verificare și contrasemnare șefului Direcției Juridice a Primăriei *****, Balan Vitalie care l-a contrasemnat, după ce în aceeași zi, dispoziția în cauză a fost semnată și de către primarul mun. Bălți, ***** fiind ulterior înregistrată cu nr. 237/p.

La 02.12.2024 dna *****a fost invitată la Primăria mun. Bălți unde a semnat contractul individual de muncă nr. 9/24 din 02.12.2024.

Potrivit prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 43 6/2006 privind administrația publică locală, primarul are atribuția de a numi, stabili atribuțiile și de a înceta raporturile de serviciu cu șefii de subdiviziuni și întreprinderile municipale.

Conform art. 23 alin. (1) și (4) din Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci, angajarea directorului bibliotecii se realizează prin concurs organizat de către fondator, în baza criteriilor de competență profesională și managerială.

Potrivit pct. 2 al Regulamentului de organizare și funcționare a Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” Bălți aprobat prin Decizia Consiliului Municipal Bălți nr. 3/5 6 din 06.04.2021, fondatorul bibliotecii este Consiliul Municipal Bălți, iar potrivit pct. 17 al Regulamentului, conducerea bibliotecii este exercitată de directorul bibliotecii, angajarea căruia se realizează prin concurs, în baza criteriilor de

Conform pct. 6 al Regulamentului privind angajarea prin concurs a personalului din bibliotecă, aprobat prin Ordinul ministrului educației, culturii și cercetării nr. 748/2019, angajarea prin concurs trebuie să fie publică și să se organizeze de către angajator. În funcție de statutul bibliotecii și personalul angajat, angajatorul este: 2) în cazul bibliotecilor fără statut de persoană juridică - autoritatea publică, instituția sau entitatea care a constituit biblioteca și/sau în subordinea sau în cadrul căreia aceasta activează.

Potrivit art. 1 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, primăria reprezintă structura funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale.

Conform art. 40 alin. (2) lit. (a) al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, „Primăria, ca structură funcțională, are următoarele atribuții: a) *întocmește proiecte de decizii ale consiliului local și proiecte de dispoziții ale primarului*”.

Potrivit prevederilor art. 22 alin. (1) lit. (a) și (d) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public are următoarele obligații generale: să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu.

Conform pct. 7 lit. b) al Regulamentului cu privire la serviciul juridic al autorităților administrației publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1714 din 27.12.2002, serviciul juridic efectuează expertiza juridică a proiectelor ordinelor, instrucțiunilor, hotărârilor, dispozițiilor și altor acte normative ale autorității administrației publice.

Conform pct. 12.1.1. al fișei postului nr. 4 din 03.04.2023 pentru funcția de șef al Direcției Juridice a Primăriei mun. Bălți, una din sarcinile de bază ale șefului Direcției Juridice este verificarea legalității și avizarea proiectelor actelor administrative ale autorităților administrației publice locale ale municipiului Bălți.

Potrivit prevederilor art. 312² al Codului contravențional - neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, prevăzute de lege, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Reieșind din cele menționate supra, la 02.12.2024, în mun. Bălți, *****, Balan Vitalie, având calitatea de persoană publică, fiind responsabil de verificarea legalității și avizarea proiectelor de dispoziții ale primarului mun. Bălți, contrar prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 23 alin. (1) și (4) din Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci, art. 22 alin. (1) lit. (a) și (d) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și pct. 7 lit. b) al Regulamentului cu privire la serviciul juridic al autorităților administrației publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1714 din 27.12.2002, a contrasemnat (avizat) proiectul de dispoziție a Primarului mun. Bălți, privind numirea în funcție a dnei *****, dispoziție ce a fost în aceeași zi semnată de primarul mun. Bălți, *****fiind înregistrată cu nr. 237/P din 02.12.2024, iar în consecință, la 02.12.2024 între Primăria mun.Bălți în persoana primarului mun.Bălți ***** și dna ***** a fost semnat contractual individual de muncă nr.9/24 din 02.12.2024 privind numirea dnei ***** în funcția de director al Instituției Publice Biblioteca Municipală "Eugeniu Coșeriu" Bălți pe o perioadă de 5 ani, de la 01.01.2025 pînă la 31.12.2029 inclusiv.

Astfel, ***** Balan Vitalie a săvîrșit contravenția prevăzută de art.312/2 Cod contravențional, îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, prevăzute de lege, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. La 10.02.2026, în conformitate cu prevederile art. 395 alin. (1) pct. (1) lit. c), 443 alin. (9) Codul contravențional, agentul constatat a expediat materialele acumulate pe cazul dat în instanța de judecată pentru examinare și adoptarea unei hotărâri.

3. În ședință de judecată agentul constatat din cadrul DGT „Nord,, a CNA Maximenco Igor a susținut integral procesul-verbal cu privire la contravenție pe toate faptele indicate în proces și a solicitat instanței aplicarea unei sancțiuni sub formă de 60 u.c. de amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe termen de 1 an.

4. În ședința de judecată, contravenientul Balan Vitalie nu și-a recunoscut vinovăția și a solicitat încetarea procesului contravențional, invocând lipsa elementelor constitutive ale contravenției imputate.

Acesta a declarat că, deși Direcția Juridică are obligația de a efectua expertiza juridică și de a aviza proiectele actelor administrative, în speță acuzarea și-a fundamentat concluziile, în principal, pe documente și împrejurări ce vizează activitatea Direcției Resurse Umane și atribuțiile funcționarilor din cadrul acesteia, în special ale șefei direcției, *****

Contravenientul a arătat că, potrivit regulamentelor interne și fișelor de post, evidența termenelor contractelor individuale de muncă ale conducătorilor instituțiilor publice, inițierea procedurilor de organizare a concursurilor și elaborarea proiectelor actelor administrative privind raporturile de muncă țin de competența Direcției Resurse Umane, aceasta fiind autorul proiectului de dispoziție supus ulterior avizării juridice.

Totodată, Balan Vitalie a menționat că, în anul 2024, Direcția Juridică a avizat peste 2.000 de dispoziții ale primarului, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la dosar, ceea ce reflectă un volum considerabil de activitate. În aceste condiții, verificarea juridică a proiectelor de acte administrative se realizează în considerarea informațiilor și documentelor prezentate de subdiviziunea inițiatoare, care poartă responsabilitatea pentru exactitatea situației de fapt și pentru fundamentarea proiectului.

Acesta a mai declarat că proiectul dispoziției nr. 237/P din 02.12.2024 i-a fost prezentat spre avizare în aceeași zi în care urma să fie semnat de primar, fără a fi însoțit de alte documente justificative. În opinia sa, chiar presupunând existența unei erori de apreciere juridică, aceasta nu poate fi calificată, prin ea însăși, drept o manifestare a unei atitudini neglijente sau neconștiincioase în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Referitor la declarațiile administrate în cauză, contravenientul a arătat că însăși *****a confirmat că a discutat anterior cu șefa Direcției Resurse Umane despre continuarea activității sale în funcția de director și că avea cunoștință despre faptul că ocuparea funcției putea avea loc prin concurs, însă, cu toate acestea, a acceptat numirea prin dispoziția primarului și a semnat contractul individual de muncă.

5. În ședință de judecată apărătorul contravenientului, Cornieț Nicolai, nu s-a prezentat, însă a solicitat amânarea examinării cauzei, motivînd că se află peste hotarele țării, iar instanța ținînd cont de prevederile art. 455 alin. (2) Cod contravențional a considerat posibilă examinarea aczuei în absența acestuia.

6. Fiind audiat în ședință de judecată, martorul ***** coleg de serviciu al contravenientului, a declarat că baza juridică avută în vedere la emiterea dispoziției de numire a constituit-o art. 29 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, dispoziție legală aplicată în mod constant în materia raporturilor de muncă gestionate de primar. Acesta a arătat că, raportat la numărul foarte mare de dispoziții emise și supuse avizării juridice, verificarea fiecărui proiect în detaliu este practic imposibilă, motiv pentru care Direcția Juridică se bazează, în mod firesc, pe corectitudinea informațiilor și a fundamentării juridice oferite de subdiviziunea inițiatoare. În opinia martorului, autorul proiectului actului administrativ poartă, la rândul său, responsabilitatea pentru legalitatea și temeinicia acestuia, întrucât atribuțiile și obligațiile sale sunt expres prevăzute în fișa postului.

7. Examinînd cauza contravențională, studiind materialele dosarului, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că fapta imputată lui Balan Vitalie există și acțiunile acesteia întrunesc elementele constitutive ale acestei fapte care este sancționată contravențional.

În acest sens, instanța enunță că potrivit art. 395 alin. (1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, instanța judecă toate cazurile cu privire la contravenții, cu excepția celor atribuite de prezentul cod competenței unor alte organe, precum și: cauzele contravenționale în care agentul constatat, procurorul propun aplicarea unei sancțiuni dintre cele care urmează: privarea de dreptul de a deține anumite funcții.

Reieșind din prevederile art. 401 alin. (1/1) Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art. 312, 313, 313/1, 313/3 , 313/8, 315 și 315/1 se constată de Centrul

Național Anticorupție, potrivit alin.(2) din același articol, sînt în drept să examineze cauze contravenționale și să aplice sancțiuni directorul, directorii adjuncți ai Centrului Național Anticorupție, șefii subdiviziunilor teritoriale ale acestuia și adjuncții lor, iar conform alin. (3) procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin.(1/1) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

Instanța lecturând materialele cauzei reține că, ***** Balan Vitalie, avînd calitatea de persoană publică, fiind responsabil de verificarea legalității și avizarea proiectelor de dispoziții ale primarului mun. Bălți, contrar prevederilor art. 29 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 23 alin. (1) și (4) din Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci, art. 22 alin. (1) lit. (a) și (d) al Legii nr. 15 8/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și pct. 7 lit. b) al Regulamentului cu privire la serviciul juridic al autorităților administrației publice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1714 din 27.12.2002, a contrasemnat (avizat) proiectul de dispoziție a Primarului mun. Bălți, privind numirea în funcție a dnei ***** , dispoziție ce a fost în aceeași zi semnată de primarul mun. Bălți, ***** fiind înregistrată cu nr. 23 7/P din 02.12.2024, iar în consecință, la 02.12.2024 între Primăria mun.Bălți în persoana primarului mun.Bălți *****și dna ***** a fost semnat contractual individual de muncă nr.9/24 din 02.12.2024 privind numirea dnei ***** în funcția de director al Instituției Publice Biblioteca Municipală "Eugeniu Coșeriu" Bălți pe o perioadă de 5 ani, de la 01.01.2025 pînă la 31.12.2029 inclusiv.

Astfel, la 10.02.2026, în privința lui Balan Vitalie, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 312/2 Cod contravențional.

Potrivit art. 312/2 Cod contravențional, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, prevăzute de lege, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

Instanța reține că norma contravențională prevăzută de art. 312² Cod contravențional are drept finalitate asigurarea bunei funcționări a autorităților publice și a serviciului public, prin garantarea exercitării atribuțiilor de serviciu cu diligență, responsabilitate, competență și în strictă conformitate cu exigențele legalității. Obiectul juridic al acestei contravenții îl constituie relațiile sociale referitoare la exercitarea legală, eficientă și conștiincioasă a funcției publice, fiind ocrotite valorile fundamentale ale administrației publice, precum legalitatea, imparțialitatea, profesionalismul, eficiența, integritatea, responsabilitatea și promptitudinea în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. În același timp, norma urmărește protejarea interesului public, precum și garantarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice care pot fi afectate prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către persoanele publice.

Sub aspectul laturii obiective, contravenția prevăzută de art. 312² din Codul contravențional presupune existența cumulativă a trei elemente esențiale: existența unei acțiuni sau inacțiuni constând în neîndeplinirea ori îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu; producerea unor urmări prejudiciabile ori a unei stări de pericol pentru relațiile sociale ocrotite de lege; precum și existența raportului de cauzalitate dintre conduita culpabilă și consecințele survenite.

În accepțiunea art. 312² din Codul contravențional, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu semnifică orice conduită omisivă sau comisivă prin care persoana publică, acționând în limitele atribuțiilor și competenței funcționale conferite de lege, nu execută obligațiile ce îi revin ori le execută defectuos, incomplet, superficial sau cu încălcarea standardului de diligență impus funcției exercitate. Esențial este ca abaterea să rezulte dintr-o atitudine neglijentă sau neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu, iar nu din intenția de a produce consecințe prejudiciabile.

Sub aspectul laturii subiective, această contravenție poate fi săvârșită exclusiv din imprudență, manifestată fie sub forma neglijenței, fie a încrederii exagerate, elementul determinant fiind lipsa de diligență pe care persoana publică era obligată și putea să o manifeste în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

Subiectul contravenției este unul calificat, putând fi exclusiv persoana fizică responsabilă care, la momentul săvârșirii faptei, a împlinit vârsta răspunderii contravenționale și deține calitatea de persoană publică, în sensul legislației în vigoare. Existența acestei calități speciale reprezintă o condiție indispensabilă pentru întrunirea elementelor constitutive ale contravenției prevăzute de art. 312² din Codul contravențional, întrucât obligațiile a căror încălcare este imputată derivă nemijlocit din statutul juridic și din competențele funcției publice exercitate.

Art. 5 alin. (1) și (2), din Codul contravențional stabilește că, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională. Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sunt interzise.

Conform art. 7 Cod contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

7.1. Acuzarea contravenientului și-a găsit temei în baza următoarelor probe examinate în ședința de judecată: proces-verbal cu privire la contravenție nr. 002/2026 din 10.02.2026; decizie din 07.04.2026, decizie cu privire la pornirea procesului contravențional din 10.03.2025, sesizare depusă de *****, dispoziția primarului nr.236/P din 02.12.2024, dispoziția primarului nr.237/P din 02.12.2024, comunicarea CNA din 11.03.2025, răspunsul Primăriei mun.Bălți din 14.03.2025, dispoziția primarului nr.23/P din 24.02.2025, contract individual de muncă nr.9/24 din 02.12.2024, dispoziția primarului nr.48 din 27.01.2014, dispoziția primarului nr. 102 din 17.07.2014, notificare din 20.12.2024, răspunsul Primăriei mun.Bălți din 17.01.2025, comunicarea CNA din 25.11.2025, dispoziția primarului nr.195 din 07.10.2011, dispoziția primarului nr.126 din

02.07.2016, fișa postului nr.4 din 07.04.2023, fișa postului nr.5 din 03.04.2023, fișa postului nr.10 din 03.04.2023, fișa postului nr.11 din 03.04.2023, fișa postului nr.8 din 03.04.2023, fișa postului nr.9 din 03.04.2023, proces-verbal de audiere a victimei ***** în procesul contravențional din 20.03.2025, proces-verbal de audiere a cet. *****proces-verbal de audiere a martorului *****pe cauză contravențională din 25.03.2025, proces-verbal de audiere a martorului *****proces-verbal de audiere a martorului ***** pe cauză contravențională din 16.05.2025, proces-verbal de audiere a martorului *****pe cauză contravențională din 05.06.2025, proces-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional din 03.12.2025, cererea depusă de Balan V. cu actele anexate, comunicarea Primăriei mun.Bălți din 02.12.2025, comunicarea Primăriei mun.Bălți din 01.12.2025, certificate din 01.12.2025, proces-verbal de examinare a documentelor din 02.02.2026, dispoziția primarului nr. 48/C din 20.01.2026, proces-verbal de audiere a martorului ***** pe cauză contravențională din 10.02.2026.

8. Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale se pot încadra în sfera cauzelor penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția nevinovăției, prevăzute de art. 6§2 din Convenție.

Așadar, pentru respectarea garanțiilor menționate, instanța de judecată trebuie să verifice legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție.

Sub aspectul legalității procesului-verbal, instanța de judecată constată că motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și de către instanță, din oficiu, pentru asigurarea respectării principiilor legalității și al dreptății, stabilite expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravențional este obligatorie pentru agentul constator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, prin prisma art. 445 alin. (1) Cod contravențional.

Așadar, instanța de judecată reține că în cauză sunt întrunite cerințele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenție, așa cum sunt impuse de dispozițiile art. 443 din Codul contravențional referitoare la mențiunile obligatorii, care trebuie prevăzute, sub sancțiunea nulității.

8.1. Raportând considerentele teoretice expuse la circumstanțele concrete ale cauzei, instanța constată că acțiunile contravenientului Balan Vitalie întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 312² Cod contravențional.

Din materialele cauzei rezultă că, la 02.12.2024, Balan Vitalie exercita funcția de șef al ***** având, potrivit pct. 12.1.1 din fișa postului nr. 4 din 03.04.2023, obligația expresă de a verifica legalitatea și de a aviza proiectele actelor administrative ale autorităților administrației publice locale ale municipiului Bălți. Această atribuție

reprezenta una dintre sarcinile fundamentale ale funcției exercitate și avea rolul de a constitui o garanție instituțională a respectării principiului legalității în procesul de emitere a actelor administrative.

Instanța observă că dispozițiile legale și actele administrative interne analizate la pct. 7.1. din prezenta hotărâre nu pot fi interpretate izolat, ci în ansamblul mecanismului juridic instituit de legiuitor pentru asigurarea legalității actelor autorităților administrației publice locale.

Din coroborarea art. 23 din Legea nr. 160/2017 cu privire la biblioteci, Regulamentului de organizare și funcționare a Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu”, Regulamentului privind angajarea prin concurs a personalului din biblioteci, precum și a dispozițiilor Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, rezultă fără echivoc că ocuparea funcției de director al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” era condiționată de organizarea unui concurs de către fondator, respectiv Consiliul Municipal Bălți, această procedură reprezentând o garanție legală a accesului la funcția publică pe criterii de competență și transparență.

Totodată, din coroborarea art. 22 din Legea nr. 158/2008, pct. 7 lit. b) din Regulamentul cu privire la serviciul juridic al autorităților administrației publice și pct. 12.1.1 din fișa postului contravenientului rezultă că obligația verificării conformității juridice a proiectului de dispoziție nu avea un caracter facultativ și nici unul formal, ci reprezenta o atribuție funcțională esențială a funcției de șef al Direcției Juridice.

Prin urmare, în momentul în care proiectul dispoziției privind numirea directorului bibliotecii a fost prezentat spre avizare juridică, contravenientului îi revenea obligația profesională de a confrunta soluția juridică propusă cu cadrul normativ incident și de a verifica dacă aceasta respectă procedura legală instituită de legiuitor. În exercitarea acestei atribuții, verificarea legalității nu putea fi redusă la o simplă validare formală a proiectului întocmit de subdiviziunea inițiatoare, întrucât însăși rațiunea instituției avizării juridice constă în identificarea și prevenirea adoptării actelor administrative contrare legii.

Din această perspectivă, instanța apreciază că obligația contravenientului nu izvoră exclusiv din fișa postului, ci din ansamblul normelor care reglementează funcția publică, organizarea serviciului juridic și mecanismul de control al legalității actelor administrative. Tocmai această convergență normativă definește standardul de diligență pe care persoana publică era obligată să îl manifeste în exercitarea atribuțiilor sale.

8.2. În acest context, instanța reține că expertiza juridică a unui proiect de act administrativ nu constituie o formalitate birocratică și nici o simplă confirmare procedurală a documentelor întocmite de alte subdiviziuni ale autorității publice.

Dimpotrivă, avizarea juridică reprezintă mecanismul instituțional prin care se verifică conformitatea proiectului cu normele legale incidente, fiind menită să prevină emiterea unor acte administrative contrare ordinii juridice. Tocmai din această perspectivă legiuitorul a atribuit Direcției Juridice un rol autonom și distinct în circuitul administrativ de elaborare și adoptare a actelor administrative.

Prin urmare, instanța nu poate primi apărarea contravenientului potrivit căreia întreaga responsabilitate pentru legalitatea proiectului de dispoziție ar reveni Direcției

Resurse Umane, întrucât existența atribuțiilor acestei subdiviziuni privind elaborarea proiectului actului administrativ nu exclude și nu diminuează obligația proprie și autonomă a Direcției Juridice de a verifica legalitatea acestuia înainte de avizare.

În cadrul procedurii administrative, competențele subdiviziunilor implicate sunt complementare și converg spre același scop – emiterea unui act administrativ legal, fiecare funcționar public răspunzând pentru segmentul de competență conferit prin lege și prin actele interne.

Acceptarea tezei susținute de contravenient ar conduce la golirea de conținut juridic a însăși instituției avizării de legalitate, întrucât verificarea juridică ar deveni o simplă formalitate lipsită de orice finalitate practică, iar obligația expres prevăzută în fișa postului de a verifica legalitatea actelor administrative ar fi redusă la un act pur mecanic de aplicare a semnăturii, incompatibil cu rolul și rațiunea pentru care această atribuție a fost instituită.

În cauza dedusă judecătii, instanța constată că proiectul dispoziției privind numirea directorului Instituției Publice Biblioteca Municipală „Eugeniu Coșeriu” a fost avizat de către contravenient, deși cadrul normativ incident impunea ca ocuparea funcției să se realizeze prin concurs organizat de fondator, respectiv Consiliul Municipal Bălți. În aceste condiții, prin aplicarea avizului de legalitate asupra unui proiect contrar normelor juridice incidente, contravenientul nu și-a exercitat cu diligența impusă funcției obligația de verificare a legalității actului administrativ, manifestând o atitudine neglijentă față de atribuțiile sale de serviciu.

Instanța apreciază că neîndeplinirea corespunzătoare a acestei obligații a făcut posibilă continuarea procedurii administrative și emiterea dispoziției nr. 237/P din 02.12.2024, urmată de încheierea contractului individual de muncă cu persoana numită în funcție. În consecință, între conduita contravenientului și rezultatul prejudiciabil constând în emiterea unui act administrativ cu încălcarea procedurii legale există un raport de cauzalitate suficient pentru angajarea răspunderii contravenționale.

Prin urmare, instanța concluzionează că acțiunile lui Balan Vitalie nu reprezintă o simplă eroare administrativă sau o divergență de interpretare juridică, ci exprimă neexecutarea corespunzătoare a unei obligații de serviciu expres stabilite prin actele normative și actele interne care îi reglementau activitatea, obligație a cărei îndeplinire constituia însăși rațiunea funcției publice exercitate de acesta.

8.3. Instanța apreciază că declarațiile martorului ***** deși urmăresc justificarea conduitei contravenientului prin invocarea volumului ridicat de activitate și a practicii administrative existente în cadrul autorității publice, nu sunt de natură să înlăture răspunderea acestuia, ci, dimpotrivă, confirmă împrejurările care au făcut posibilă producerea încălcării constatate.

Argumentul potrivit căruia numărul mare al proiectelor de acte administrative supuse avizării juridice făcea imposibilă verificarea efectivă a fiecăruia dintre acestea nu poate fi primit de instanță. În ordinea de drept, întinderea obligației legale nu este determinată de volumul activității administrative, ci de natura funcției publice exercitate. Exigența legalității nu cunoaște un standard variabil, dependent de încărcătura profesională a funcționarului public, întrucât legea nu consacră o diligență diminuată

pentru situațiile în care administrația se confruntă cu un număr ridicat de acte spre examinare.

Mai mult, susținerea martorului potrivit căreia Direcția Juridică se baza, în mod obișnuit, pe corectitudinea juridică a proiectelor elaborate de subdiviziunea inițitoare reprezintă, în esență, recunoașterea faptului că verificarea legalității era substituită printr-o prezumție de conformitate. Or, o asemenea abordare este incompatibilă cu însăși finalitatea instituției avizării juridice.

Rolul expertizei juridice nu este acela de a confirma concluziile autorului proiectului, ci de a le supune unui control independent, critic și obiectiv. Dacă juristul ar avea drept unică premisă încrederea în legalitatea proiectului elaborat de altă subdiviziune, atunci controlul juridic ar înceta să mai reprezinte un filtru al legalității și s-ar transforma într-o simplă formalitate administrativă, lipsită de conținut și de utilitate practică.

Instanța reține că însăși existența Direcției Juridice în arhitectura administrației publice este justificată de necesitatea instituirii unui mecanism suplimentar de verificare a legalității actelor administrative. Rațiunea existenței acestei structuri nu este aceea de a reproduce concluziile autorului proiectului, ci, dimpotrivă, de a identifica și împiedica producerea erorilor juridice pe care celelalte subdiviziuni, din necunoaștere, omisiune sau apreciere eronată, le-ar putea comite.

În aceeași ordine de idei, împrejurarea că subdiviziunea inițitoare avea propriile atribuții și propriile responsabilități funcționale nu înlătură obligația autonomă ce revenea Direcției Juridice. În administrația publică, competențele nu se exclud reciproc, ci se completează succesiv, fiecare verigă instituțională fiind chemată să exercite propriul control asupra actului administrativ înainte ca acesta să producă efecte juridice.

Tocmai această succesiune de verificări conferă consistență principiului legalității și previne transformarea erorii individuale într-o eroare instituțională.

Prin urmare, instanța apreciază că argumentele invocate de martor nu infirmă existența conduitei culpabile imputate contravenientului, ci relevă existența unei practici administrative în care controlul juridic era exercitat prin raportare la încrederea acordată altor subdiviziuni, iar nu prin verificarea efectivă a conformității actului cu legea.

Or, într-un stat de drept, legalitatea nu se întemeiază pe încredere, ci pe verificare, iar obligația de control nu poate fi înlocuită prin prezumția că altcineva și-a îndeplinit corect propriile atribuții.

9. La individualizarea sancțiunii, instanța pornește de la premisa că actul de justiție nu constituie un exercițiu de severitate, ci unul de echilibru. Menirea sancțiunii contravenționale nu este de a sancționa persoana pentru întreaga sa biografie profesională și nici de a transforma o eroare singulară într-o etichetă definitivă asupra carierei sale, ci de a restabili ordinea de drept încălcată printr-un răspuns juridic proporțional gravității faptei concret săvârșite.

În această ordine de idei, instanța reține că, pe parcursul activității sale profesionale, Balan Vitalie a exercitat funcții publice de răspundere fără ca materialele cauzei să releve existența unor abateri similare sau a unei conduite incompatibile cu

exigențele serviciului public. O asemenea conduită profesională reprezintă, fără îndoială, un element relevant în procesul de individualizare a sancțiunii și exprimă faptul că fapta dedusă judecății nu caracterizează întreaga activitate a contravenientului, ci constituie un episod izolat intervenit în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

Totuși, instanța nu poate pierde din vedere că autoritatea unei funcții publice nu se măsoară prin numărul actelor întocmite corect, ci prin modul în care sunt respectate obligațiile juridice tocmai în împrejurările în care acestea reclamă cea mai mare rigoare profesională. În exercitarea funcției publice, fiecare act administrativ reprezintă mai mult decât un înscris, el constituie expresia voinței autorității publice și produce consecințe juridice asupra drepturilor și intereselor persoanelor. Din acest motiv, obligația verificării legalității nu este o simplă formalitate administrativă, ci una dintre garanțiile fundamentale prin care statul își protejează propria legalitate.

Statul de drept nu își întemeiază existența pe prezumția că oamenii nu greșesc, ci pe existența unor mecanisme instituționale menite să împiedice ca eroarea individuală să devină eroare instituțională.

Fiecare verigă a administrației publice există nu pentru a confirma necritic activitatea celei precedente, ci pentru a exercita propriul control de legalitate în limitele competenței sale. Încrederea dintre instituții este necesară funcționării administrației, însă legalitatea nu poate fi edificată exclusiv pe încredere - ea trebuie verificată. Numai astfel autoritatea publică rămâne fidelă principiului supremației legii.

Instanța apreciază că abaterea reținută în prezenta cauză nu este una care justifică o sancțiune apropiată de maximumul prevăzut de lege. Lipsa circumstanțelor agravante, caracterul singular al faptei și conduita profesională anterioară determină concluzia că scopul răspunderii contravenționale poate fi atins prin aplicarea amenzii la limita minimă prevăzută de lege – 30 unități convenționale, în sumă de 1500 lei.

9.1. În ceea ce privește sancțiunea complementară, instanța reține că aceasta este prevăzută de norma de incriminare cu caracter obligatoriu, astfel încât constatarea vinovăției atrage, în mod necesar, aplicarea sa. Cu toate acestea, caracterul obligatoriu al sancțiunii complementare nu exclude obligația instanței de a o individualiza în conformitate cu principiul proporționalității.

În acest context, instanța apreciază că privarea trebuie să privească exclusiv funcția în exercitarea căreia obligația de serviciu a fost încălcată, respectiv funcția de șef *****O extindere a interdicției asupra altor funcții publice ar depăși raportul rezonabil dintre natura faptei și consecințele juridice ale acesteia, transformând o măsură de protecție a interesului public într-o restrângere excesivă a dreptului de acces la funcția publică.

De asemenea, instanța apreciază că termenul minim de 3 luni este suficient pentru realizarea finalității preventive a sancțiunii complementare. Justiția nu este chemată să anuleze o carieră pentru o singură abatere, după cum nu îi este îngăduit să ignore o abatere doar pentru că aceasta survine într-o carieră altminteri onorabilă. Între aceste două extreme se află principiul proporționalității, iar tocmai acest principiu obligă instanța să răspundă ferm încălcării legii, fără a pierde din vedere omul care a săvârșit-o.

Prin urmare, instanța concluzionează că aplicarea amenzii la limita minimă legală și a sancțiunii complementare a privării, pe termenul minim prevăzut de lege, de dreptul de a ocupa funcția de șef al Direcției Juridice a Primăriei municipiului Bălți constituie un răspuns juridic suficient și echitabil, apt să reafirme autoritatea legii, să consolideze încrederea publică în exigențele funcției publice și, totodată, să respecte demnitatea persoanei supuse răspunderii contravenționale.

10. De asemenea, instanța consideră necesar de a explica lui Balan Vitalie, dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, conform art. 34 alin. (3) Cod contravențional, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale și efectele neachitării amenzii în decurs de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a hotărârii, prevăzute de art. 34 alin. (4) Cod contravențional.

11. În baza art. art. 452, 460, 462 Cod contravențional, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E

Se recunoaște vinovat **Balan Vitalie** *****în comiterea contravenției prevăzute de art. 312² Cod contravențional, și în baza acestei legi se stabilește numitului sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 30 (treizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 1500 (una mie cinci sute) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de șeful Direcției Juridice a Primăriei mun.Bălți pe termen de 3 (trei) luni.

Se explică lui Balan Vitalie, dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, conform art. 34 alin. (3) Cod contravențional, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale și efectele neachitării amenzii în decurs de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a hotărârii, prevăzute de art. 34 alin. (4) Cod contravențional.

Hotărârea este cu drept de atac în ordine de recurs în Curtea de Apel Nord în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălți (sediul central).

**Președintele ședinței,
judecătorul:
Mozgovoi**

/semnătura/

Igor